

Zygmunt Pyzik

Konieczpol Stary, pow. Włoszczowa

Informator Archeologiczny : badania 4, 234-235

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania miały na celu ustalenie charakteru i chronologii ruin kamienniego-ceglanego obiektu określanego w literaturze jako kościół, klasztor lub zamek. Kontynuowano odsłanianie relikwów budowli i jej fundamentów. Stanowisko jest położone na półwyspie przy południowym brzegu jeziora naprzeciw dwóch wysp, na których znajdują się stanowiska 1 i 3.

W rezultacie badań odsłonięto boczny portal i w dwóch miejscach fragment posadzki ceglanej w nawie głównej. Oprócz tego odkryto wschodni mur prezbiterium, stopę fundamentu przy murze północnym i na narożniku południowo-wschodnim prezbiterium. W obrębie prezbiterium zbadano stratyografię warstw, w której na uwagę zasługuje uchwycona w niewielkim fragmencie warstwa osadnicza o miąższości 20 cm, związana z osadnictwem przypuszczalnie poprzedzającym założenie kościoła. Odsłonięto też cały zarys zakrystii wraz z fundamentem aż do stopy, na narożniku północno-wschodnim. Przy odkryciach fundamentu prezbiterium i zakrystii natrafiono na cmentarzysko szkieletowe, które uległo częściowemu zniszczeniu przy wznoszeniu murów kościoła. Po zewnętrznej stronie zakrystii na warstwie zawierającej szkielety zalegała warstwa grud polipy silnie przepalonej i fragmenty zwęglonych bierwion.

Na cmentarzysku odkryto 17 szkieletów leżących na osi wschód-zachód w układzie rzędowym, bezpośrednio w warstwie. Pochówki nie zawierały wyposażenia, z wyjątkiem dwóch — jednego przy którym znaleziono sprzączkę do pasa — i drugiego — z fragmentem paska skórnego zdobionego okuciami brązowymi. Prócz tego odsłonięto od strony południowej i wschodniej zarys muru kamiennego bigenącego w nieregularnej odległości wokół dziedzińca kościelnego.

Z zabytków ruchomych odkryto zarówno przy kościele jak i przy murze dookólnym ceramikę stalowoszarą silnie obtaczaną, dużą ilość gwoździ żelaznych, ułamki naczyń szklanych i witraży oraz w narożniku fundamentu kościoła, pion ołowiany.

Na podstawie wstępnej analizy materiałów przy obecnym stanie badań kościół datuje się na koniec XIII do XV w.

KOMOROWO, pow. Szamotuły

patrz okres halszacki

Stanowisko 1

KONIECPOL STARY

Muzeum Świętokrzyskie w Kielcach

pow. Włoszczowa

Badania prowadził mgr Zygmunt Pyzik. Finansowało Muzeum Świętokrzyskie w Kielcach. Pierwszy sezon badań. Grodzisko stożkowate z XIII—XIV w.

Grodzisko stożkowane z okresu średniowiecza położone jest na podmokłym terenie łąkowym. Ludność miejscowa nazywa grodzisko „wieżą”, co przypuszczalnie wiąże się z formą istniejącego tu w okresie średniowiecza obiektu obronnego w kształcie wieży mieszkalno-strażniczej.

Grodzisko składa się ze sztucznego nasypu ziemnego o podstawie w przybliżeniu kolistej i otaczającej go fosy, kształt nasypu stożkowaty, wysokość względna około 3,5 m, średnica 30 m, fosa o zarysie nieckowatym i szerokości 12—15 m, nie zachowana w części północnej.

Eksplozację prowadzono w jednym wykopie badawczym o wymiarach 2,5 x 21,5 m, usytuowanym długością na osi N-S, przecinającym część nasypu grodziska w jego środkowej partii.

Stwierdzono, iż nasyp zbudowany jest z ziemi o niejednorodnym charakterze (próchnica, glina, ił i przede wszystkim piasek). W obrębie wykopu, którego maksymalna głębokość wyniosła 330 cm (na tej głębokości znajdował się poziom styku warstwy kulturowej z calcem) odkryto zbudowane szczątki bierwion, polepę, węgiel drzewny, ułamki obtaczanych naczyń glinianych między innymi siwionych, wyroby z żelaza — gwoździe, hak, sprzączka do pasa kształtu prostokątnego, ułamek ostrogi — oraz połupane kości zwierzęce.

Jedynym materiałem datującym grodzisko jest ceramika, przeważnie typowo średniowieczna. Pewna część wyrobów ceramicznych swym charakterem nawiązuje jeszcze do ceramiki wczesnośredniowiecznej (pod względem morfologicznym i ornamentowym). Ponadto nieliczne ułamki pochodzą z okresu nowożytnego (wtręty kulturowe). W oparciu o najliczniejszą grupę wyrobów ceramicznych, którą stanowią płamki naczyń średniowiecznych, przebadane wstępnie grodzisko stożkowane w Konieczpolu Starym można datować w przybliżeniu na drugą połowę XIII i XIV w. Badania opisanego grodziska będą kontynuowane w latach następnych.

KRAKÓW, ul. Augustiańska

Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Badania prowadziła mgr Teresa Radwańska. Drugi sezon badań. Klasztor Augustianów (XIV w.). Warstwy kulturowe wczesnośredniowieczne, średniowieczne i nowożytne.

W związku z wykonaniem kanalizacji i dołów na wapno przeprowadzono w końcu 1969 i 1970 r. obserwacje po zachodniej stronie klasztoru i kościoła św. Katarzyny. Jak wiadomo kościół i część klasztoru pochodzą z XIV w. Stwierdzono warstwy kulturowe wczesnośredniowieczne i czasów nowożytnych. Zarejestrowano nieznane dotąd mury kamienne, zapewne zabudowań klasztornych, ponadto poczyniono obserwacje z okazji odsłonięcia stopy fundamentowej kazimierskiego muru obronnego.